

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 172/06-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2006 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. I. Z., bytom Česká republika, zastúpeného advokátom JUDr. J. M., P., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 2, porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 26 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 10 ods. 1 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 5, čl. 14 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 299/03 zo 14. apríla 2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo V 64/2004 z 27. októbra 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RNDr. I. Z., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2005 doručená sťažnosť RNDr. I. Z., bytom Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“),

zastúpeného advokátom JUDr. J. M., P., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 2, porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 26 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 10 ods. 1 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 5, čl. 14 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 299/03 zo 14. apríla 2004 (ako odvolacieho súdu) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 64/2004 z 27. októbra 2004 .

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že «(...) je vlastníkom pozemku parcelové čísla 14281/10, 14281/11, 14281/12, 14281/13, 14281/17 nachádzajúceho sa v okrese P., (...) v podiele 1/2. Tento pozemok tvorí súvislú plochu o výmere 20261 m² a je registrovaný v katastri nehnuteľností Slovenskej republiky, list vlastníctva (...).

Sťažovateľ z výpisu z listu vlastníctva (...) zo dňa 4. 11. 1997 zistil, že v katastri nehnuteľností je na uvedený pozemok zapísaná ťarcha - záložné právo (...) pre Č. v K. Sťažovateľ o žiadnej dohode a jednaniach, ktoré by sa tejto veci týkali nevedel a preto listom zo dňa 17. 11. 1997 požiadal Č. o vysvetlenie. Č. odpovedala sťažovateľovi listom z 24. 11. 1997, v prílohe ktorého zaslala listinu s názvom „Zmluva o záložnom práve na nehnuteľnosti č. 64/93/Si“ z 27. 9. 1993 vrátane jej doplnku z 9. 11. 1993 a prílohy, ktorú tvorili návrh na povolenie vkladu do katastra nehnuteľností z 27. 9. 1993. Č. zaslala sťažovateľovi taktiež listinu s názvom „Súhlas so zavedením ťarchy“ z 31. 8. 1993, na ktorej bol sfalšovaný podpis sťažovateľa.

Sťažovateľ informoval Č. listom zo dňa 9. 12. 1997 o tom, že podpis na listine (...) ktorý mu banka poslala je sfalšovanou napodobeninou jeho podpisu, že túto listinu nepodpísal a nikdy ju predtým nevidel. V uvedenom liste sťažovateľ oznámil banke svoj nesúhlas s listinou s názvom „Zmluva o záložnom práve na nehnuteľnosti č. 64/93/Si“ z 27. 9. 1993 vrátane jej doplnku a prílohy.

Sťažovateľ bol v uvedenom liste od Č. informovaný o aktoch Katastrálneho úradu v K., Správe katastra P. týkajúcich sa registrácie listiny s názvom „Zmluva o záložnom

práve na nehnuteľnosti č. 64/93/Si“ rozhodnutím č. V-2038/93 z 10. 11. 1993 o povolení vkladu záložného práva na predmetný pozemok a zápisom vkladu záložného práva do listu vlastníctva č. 7182.

Pre porušenie svojich práv uvedenými aktmi katastrálneho úradu sa sťažovateľ dňa 23. 1. 1998 obrátil na Krajský súd v Prešove a (...) na základe žaloby domáhal zrušenia rozhodnutia č. V-2038/93 z 10. 11. 1993, ktorým katastrálny úrad vklad záložného práva k jeho majetku povolil. Krajský súd v Prešove bez prejednávania veci rozhodnutím I S 6/98-22 z 30. 6. 1998 konanie o žalobe sťažovateľa zastavil.

Sťažovateľ sa následne dňa 17. 9. 1998 obrátil podnetom na Ústavný súd a žiadal zrušenie správneho rozhodnutia č. V-2038/93 z 10. 11. 1993. Ústavný súd podnet sťažovateľa rozhodnutím I. ÚS 56/99 z 9. 9. 1999 odmietol. (...)

Sťažovateľ (...) podal dňa 28. 9. 1999 Okresnému súdu v Prešove žalobu ktorou sa domáhal rozhodnutia všeobecného súdu o neplatnosti záložnej zmluvy a neplatnosti zápisu do katastra nehnuteľností. (...)

O žalobe sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom 6 Cb 296/00-55 z 24. 10. 2000. Súd určil, že zmluva o záložnom práve k nehnuteľnosti (...) je v časti, ktorá sa týka založenej nehnuteľnosti vlastníckeho práva žalobcu v pomere jednej polovice k nehnuteľnosti zapísanej v záložnej zmluve a doplnku k záložnej zmluve neplatná.

Čo do zvyšku súd konanie zastavil. (...)

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. 6 Cb 296/00-55 z 24. 10. 2000 sa sťažovateľ odvolal v celom rozsahu. (...)

Najvyšší súd SR rozsudkom č. 2 Obo 225/2001 z 3. 10. 2001 rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 10. 2000 č. 6 Cb 296/00-55 v časti zastavenia konania potvrdil, v ostatnej časti rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. (...)

Proti rozsudku odvolacieho súdu 2 Obo 225/2001 z 3. 10. 2001 v časti, v ktorej bol I. st. rozsudok potvrdený podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť o ktorej Ústavný súd rozhodol rozhodnutím II. ÚS 86/03-26 (správne III. ÚS 86/03-26) zo dňa 26. 3. 2003.

Proti rozsudku odvolacieho súdu 2 Obo 225/2001 z 3. 10. 2001, v časti v ktorej bol I. st. rozsudok zmenený a v časti o trovách konania podal sťažovateľ dovolanie. (...)

O dovolaní rozhodol Najvyšší súd rozsudkom V 29/02 z 29. 10. 2003 tak, že rozsudok odvolacieho súdu č. 2 Obo 225/2001 z 3. 10. 2001 v napadnutej časti zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. (...)

Proti rozsudku dovolacieho súdu č. V 29/02 z 29. 10. 2003 podal sťažovateľ 17. 5. 2004 ústavnú sťažnosť. (...)

O tejto ústavnej sťažnosti rozhodol Ústavný súd dňa 25. 11. 2004 rozhodnutím č. I. ÚS 224/04-12. (...)

V ďalšom konaní Najvyšší súd ako súd odvolací rozhodol rozsudkom č. 2 Obo 299/2003 zo dňa 14. 4. 2004 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove č. 6 Cb 296/00-55 zo dňa 24. 10. 2000 v napadnutej časti potvrdil. (...)

Proti rozsudku odvolacieho súdu 2 Obo 299/2003 zo dňa 14. 4. 2004 podal sťažovateľ dovolanie (...)

O tomto dovolaní rozhodol dovolací súd rozsudkom I Obdo V 64/2004 z 27. 10. 2004 tak, že dovolanie odmietol. (...)».

Podľa sťažovateľa najvyšší súd „v odôvodnení rozsudku I Obdo V64/2004 uviedol, že dovolanie z hľadiska ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. nie je prípustné, nakoľko názor, v ktorom sa aj odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu sa netýkal tej časti dovolania, voči ktorej bolo dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu č. k. 2 Obo 225/2001 prípustné.

(...) záver dovolacieho súdu v rozsudku I Obdo V 64/2004 je diskrimináciou sťažovateľa pred zákonom, je porušením rovnosti sťažovateľa pred súdom, porušením rovnosti pred zákonom a reálne znamená jeho majetkovú diskrimináciu voči iným. (...)

Sťažovateľ namieta svoju nerovnosť pred súdom a nerovnosť pred zákonom s inými, keď dovolací súd odmieta aplikovať svoj právny názor o nedostatku vymedzenia výšky záruky pri právnom úkone k tej časti rozhodnutia v ktorej súd rozhodol o záložnej zmluve medzi ČSOB, sťažovateľom a žalovaným v I. rade ako o zmluve uzavretej. (...)

Keďže názor sťažovateľa, podľa ktorého sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, nebol v rozsudku I Obdo V 64/2004 prejednaný z hľadiska jeho zlučiteľnosti s rozsudkom 2 Obo 299/2003, t. j. nebol posúdený vo vzťahu k tej časti

rozhodnutia, voči ktorej bolo dovolanie proti rozsudku 2 Obo 225/2001 prípustné, dovolací súd porušil práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces. (...)

Tvrdenie dovolacieho súdu, že odvolací súd rozhodnutím 2 Obo 225/2001 v podstate potvrdil výrok prvostupňového súdu 6 Cb 296/00-55, ktorým zamietol žalobu v tej časti, ktorou I. st. súd určil, že zmluva je v polovici neplatná (...) je diskrimináciou sťažovateľa pred súdom, je diskrimináciou sťažovateľa pred zákonom a predstavuje porušenie práva sťažovateľa na spravodlivý proces. (...)

Odmietnutím dovolania sťažovateľa došlo k odmietnutiu súdu konať o záležitostiach sťažovateľa zákonom ustanoveným postupom tak, aby uplatnenému právu bola poskytnutá účinná zákonná ochrana. Rozhodnutie Najvyššieho súdu 1 Obdo V 64/2004 zo dňa 27. 10. 2004 je rozhodnutím porušujúcim ľudské práva a základné slobody sťažovateľa a odporuje medzinárodným záväzkom, ktorými je Slovenská republika viazaná“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd „vydal toto rozhodnutie:

Rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. 1 Obdo V 64/2004 z 27. 10. 2004 boli porušené ľudské práva a základné slobody a základné práva a slobody sťažovateľa na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti pred súdom vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy, právo na rovnosť pred súdom, na rovnosť pred zákonom s inými a právo na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie vyplývajúce z čl. 14 ods. 1 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach v spojení s čl. 1 ods. 2 Ústavy tým, že Najvyšší súd SR bez spravodlivého prejednania sťažovateľom uvedených dôvodov dovolania pri výklade sťažovateľa diskriminoval a jeho dovolanie odmietol.

Rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. 2 Obo 299/03 zo 14. 4. 2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. 6 Cb 296/00-55 z 24. 10. 2002 v určujúcej časti, boli porušené základné práva a slobody a ľudské práva a základné slobody sťažovateľa na slobodu prejavu vyplývajúce z čl. 26 ods. 1 Ústavy SR, z čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z čl. 19 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, právo na spravodlivé prejednanie záležitosti sťažovateľa pred súdom vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo sťažovateľa na rovnosť pred súdom, na rovnosť pred zákonom s inými a na rovnakú

ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie vyplývajúce z čl. 14 ods. 1 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, pri porušení čl. 12 ods. 4 Ústavy, čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 5 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach v spojení s čl. 1 ods. 2 Ústavy tým, že bez spravodlivého prejednávania žaloby a odvolania sťažovateľa, spôsobom diskriminujúcim ho pred súdom a zákonom bolo rozhodnuté ultra žalobný petit o záložnej zmluve uzavretej medzi Č., sťažovateľom a žalovaným v I. rade, bez toho, aby súdu v konaní bolo preukázané, že sťažovateľ predmetnú záložnú zmluvu uzavrel alebo niekoho na uzavretie tejto zmluvy splnomocnil.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 2 Obo 299/03 zo 14. 4. 2004 spolu s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. 6 Cb 296/00-55 z 24. 10. 2000 v určujúcej časti, sa podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy SR a podľa ustanovenia § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. zrušuje a podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z. z. sa vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie,

alebo alternatívne

rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 1 Obdo V 64/2004 z 27. 10. 2004 sa podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy SR a podľa ustanovenia § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. zrušuje a podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z. z. sa vec vracia dovolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi sa podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a podľa ustanovenia § 56 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. za porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 15 000 Sk (pätnásťtisíc korún), ktoré je mu povinný uhradiť Krajský súd v Prešove a najvyšší súd Slovenskej republiky každý v čiastke 1/2 z uvedenej sumy“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.(...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo

slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti bolo tvrdenie sťažovateľa, že rozsudkom najvyššieho súdu (v tomto prípade odvolacieho súdu) sp. zn. 2 Obo 299/03 zo 14. apríla 2004 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000 a rozsudkom najvyššieho súdu (v tomto prípade dovolacieho súdu) sp. zn. 1 Obdo V 64/2004 z 27. októbra 2004 došlo k porušeniu jeho práva na slobodu prejavu zaručeného v čl. 26 ods. 1 ústavy, v čl. 10 ods. 1 dohovoru, v čl. 19 ods. 2 paktu, práva na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti pred súdom zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na rovnosť pred súdom zaručeného v čl. 14 ods. 1 paktu a práva na rovnosť pred zákonom a na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie zaručeného v čl. 26 paktu pri porušení čl. 12 ods. 4 ústavy, čl. 17 dohovoru a čl. 5 paktu v spojení s čl. 1 ods. 2 ústavy.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že na konanie o sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, vo vzťahu k rozsudku krajského súdu (vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000), proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie, rozhodoval v odvolacom konaní najvyšší súd (rozsudok sp. zn. 2 Obo 299/03 zo 14. apríla 2004).

Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať napadnutý rozsudok krajského súdu.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Cb 296/00-55

z 24. októbra 2000 po predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Sťažovateľ namietal aj porušenie označených základných práv rozsudkom najvyššieho súdu (v tomto prípade odvolacieho súdu) sp. zn. 2 Obo 229/03 zo 14. apríla 2004.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, IV. ÚS 158/04) a jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa a nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (I. ÚS 196/05).

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začína plynúť dňom, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o poslednom účinnom opravnom prostriedku, ktorý zákon na ochranu práva poskytuje, t. j. v danom prípade vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho sp. zn. 2 Obo 299/03 zo 14. apríla 2004 od 8. júna 2004. Predmetná sťažnosť bola na ústavnom súde podaná až 19. januára 2006, teda dávno po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom.

Dovolanie sťažovateľa bolo v predmetnej veci odmietnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 64/04 z 27. októbra 2004 ako neprípustné, preto rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa v danej veci nemohlo založiť plynutie predmetnej lehoty, pretože podanie neprípustného dovolania nemožno z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy

považovať za účinný prostriedok nápravy. Toto rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno preto považovať za kvalifikovanú právnu skutočnosť, od ktorej začína plynúť lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

V prípadoch, keď je dovolanie neprípustné, nie je možné dovolanie považovať za procesný prostriedok, ktorý zákon na ochranu základných práv a slobôd poskytuje. V takých prípadoch lehota na podanie ústavnej sťažnosti plynie odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania z dôvodu jeho neprípustnosti treba považovať za rozhodnutie deklaratórnej povahy, ktoré autoritatívne konštatuje neexistenciu práva, v danom prípade práva podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (I. ÚS 31/05).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že lehota ustanovená pre tento druh konania pred ústavným súdom nebola zachovaná; sťažovateľovi bez akýchkoľvek pochybností uplynula skôr, než podal sťažnosť ústavnému súdu vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 2 Obo 229/03 zo 14. apríla 2004, a preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

Ústavný súd nad rámec uvedeného poznamenáva, že sťažovateľ v záujme zachovania lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu mal z procesnej opatrnosti možnosť túto podať v čase podania dovolania proti rozsudku sp. zn. 2 Obo 229/03 zo 14. apríla 2004 na najvyššom súde.

3. Z obsahu sťažnosti (pozri najmä *petit* sťažnosti) vyplýva aj tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd (v tomto prípade dovolací súd) rozsudkom sp. zn. 1 Obdo V 64/2004 z 27. októbra 2004 porušil jeho základné právo na spravodlivé prejednanie záležitosti zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, „*právo na rovnosť pred súdom, na rovnosť pred zákonom s inými a právo na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie vyplývajúce z čl. 14 ods. 1 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach v spojení s čl. 1 ods. 2 Ústavy tým, že Najvyšší súd SR bez spravodlivého prejednanja sťažovateľom*

uvedených dôvodov dovolania pri výklade sťažovateľa diskriminoval a jeho dovolanie odmietol“.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Podľa čl. 14 ods. 1 paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý musí byť riadne a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, zriadeným podľa zákona, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek obvinení vznesenom proti nemu. (...).

Podľa čl. 26 paktu všetci sú si pred zákonmi rovní a majú právo na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie. (...).

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jeho jednotlivých aspektov zakotvených aj v čl. 14 ods. 1 (princíp rovnosti pred súdom) a čl. 26 paktu (princíp zákazu diskriminácie), ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neprijateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobie platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti dovolania, jeho opodstatnenosti a pod.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (*mutatis mutandis*

IV. ÚS 35/02). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu v danom prípade ako dovolacieho súdu vysloveným v napadnutom rozsudku sp. zn. 1 Obdo V 64/2004, týkajúcim sa otázky prípustnosti dovolania v danej veci.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho (dovolacieho) súdu okrem iného vyplýva, že:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) prejednal dovolanie žalobcu ako podané v zákonnej lehote, splňajúce náležitosti stanovené ustanovením § 241 ods. 1 O. s. p. podľa § 242 O. s. p. a konštatoval, že v danom prípade nezistil žiadne vady podľa § 237 O. s. p., zakladajúce prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa.

S poukazom na znenie tohto ustanovenia je potrebné uviesť, že odvolací súd rozsudkom č. k. 2 Obo 255/2001 zo dňa 3. 10. 2001 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, na základe označeného odvolania žalovaného v 2. rade ako čiastočne dôvodného, keď žalobu žalobcu (dovolateľa) o určenie neplatnosti zmluvy o záložnom práve na nehnuteľnosti č. 64/93/SI zo dňa 27. 9. 1993 a doplnku č. 1 ku zmluve o záložnom práve k nehnuteľnosti zo dňa 9. 11. 1993 zamietol v celom rozsahu. Týmto rozhodnutím odvolací súd v podstate potvrdil výrok prvostupňového súdu č. k. 6 Cb 296/00-55 zo dňa 24. 10. 2000, ktorým zamietol žalobu v tej časti, ktorou prvostupňový súd určil, že zmluva o záložnom práve na nehnuteľnosti č. 64/93/SI zo dňa 27. 9. 2003 a doplnok č. 1 k zmluve o záložnom práve k nehnuteľnosti č. 64/93/Si zo dňa 9. 11. 1993 je v polovici k nehnuteľnosti zapísanej v záložnej zmluve a doplnku k záložnej zmluve neplatná. Odvolací súd tým, že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol v celom rozsahu, zmenil iba tú časť rozhodnutia prvostupňového súdu, ktorou bolo určené, že zmluva o záložnom práve k nehnuteľnosti č. 64/93/Si zo dňa 27. 9. 2003 a doplnok č. 1 ku zmluve o záložnom práve zo dňa 9. 11. 1993 je neplatná. Vo zvyšku odvolací súd obsahom prvostupňové rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žalobcovi v celom rozsahu, ale iba v jednej polovici, potvrdil a proti tejto časti s odkazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O. s. p. zo strany žalobcu

dovolanie ani nebolo prípustné. Žalobca nemohol podávať odvolanie proti tej časti rozhodnutia, ktorým mu bolo vyhovené, i keď iba v časti, a preto s odkazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O. s. p. nemohol úspešne napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu v tej časti, ktorou bol prvostupňový rozsudok potvrdený.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

V danom prípade dovolací súd, ktorý sa zaoberal v súlade s ustanovením § 238 ods. 1 O. s. p. iba tou časťou rozhodnutia odvolacieho súdu, teda časťou, ktorou bol zmenený rozsudok prvostupňového rozhodnutia tak, že žaloba bola zamietnutá v celom rozsahu, vyslovil záver, že prvostupňový súd pochybil, keď dospel k záveru, že zmluva o záložnom práve nemá vady. Tento záver dovolacieho súdu nie je však relevantný pre tú časť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorou bol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený. Dovolací súd v rozsudku č. k. Obdo V 29/2002 sa mohol zaoberať správnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu č. k. 2 Obo 255/2001 zo dňa 3. 10. 2001 v tej časti, ktorou odvolacím rozhodnutím prvostupňový rozsudok bol zmenený, a preto aj iba v tejto napadnutej časti prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil na nové konanie. V časti, ktorou nebol odvolacím rozhodnutím č. k. 2 Obo 255/2001 zo dňa 3. 10. 2001 rozsudok súdu prvého stupňa zmenený, odvolanie prípustné nebolo. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preto rozsudkom č. k. 2 Obo 296/2003 zo dňa 14. 4. 2004 neporušil žiadne právne ustanovenie, keď s inou časťou ako s tou, ktorou bol prvostupňový rozsudok rozsudkom č. k. 2 Obo 255/2001 zo dňa 3. 10. 2001 zmenený, sa nezaoberal. V danom prípade dovolanie žalobcu proti rozsudku č. k. 2 Obo 296/2003 zo dňa 14. 4. 2004 z hľadiska ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. nie je prípustné, nakoľko názor, v ktorom sa aj dovolací súd odchyľil od právneho záveru odvolacieho súdu, sa netýkal tej časti dovolania, voči ktorej bolo dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu č. k. 2 Obo 255//2001 prípustné.

V danom prípade dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 3 písmeno b) O. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd potvrdil rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté inak, než v prvšom rozhodnutí, pretože súd prvého stupňa

bol viazaný právnym názorom súdu, ktorý prvšie rozhodnutie zrušil. V danom prípade nejde ani o takýto prípad.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených dôvodov dospel k záveru, že dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obo 296/2003 zo dňa 14. 4. 2004 nie je prípustné.

Pre konania na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné (§ 243c O. s. p.).

Podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písmeno c) O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 2 O. s. p.) z hore vyššie uvedených dôvodov dovolanie ako neprípustné s odkazom na ustanovenia § 243c O. s. p, spolu s ustanovením § 218 ods. 1 písmeno c) O. s. p. odmietol. Vzhľadom k tomu, že dovolanie nie je prípustné, dovolací súd sa nezaoberal s hmotnoprávnymi dôvodmi v dovolaní žalobcu uvedenými.“

Ústavný súd zastáva názor, že uvedený právny názor najvyššieho súdu o prípustnosti dovolania v danej veci je zdôvodnený dostatočným spôsobom, najvyšší súd na zásadné námietky sťažovateľa zaujal stanovisko, a preto aj ústavný súd ho považuje za ústavne relevantný. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd podrobne uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa považovať za neprípustné.

V každom prípade tento postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánom zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny

názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, teda najvyšší súd rešpektoval právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, a teda aj čl. 14 ods. 1 a čl. 26 paktu, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu (v tomto prípade dovolacieho súdu) sp. zn. 1 Obdo V 64/2004 z 27. októbra 2004.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia uvedených základných práv, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, teda kvalifikovaným právnym zástupcom, neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o porušení jeho práva na súdnu ochranu. Najvyšší súd sťažovateľovi neodoprel spravodlivosť, keď jeho dovolanie ako neprípustné odmietol. Ústavou zaručené právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovie všetkým procesným návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96). Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2006